

معرفی دوره و الزامات آموزش

گروه هدف: کلیه اعضای تیم سلامت

ساعت آموزش: ۱ ساعت

واحد تهیه کننده: مدیریت شبکه و ارتقاء سلامت

تاریخ تهیه: خرداد ماه ۱۳۹۷

هدف

- ▶ مهارت آموزی مبتنی بر شرح وظایف سازمانی اعضای تیم سلامت مجری خدمات در تمامی واحدهای پیش بینی شده در طرح به منظور اجرای خدمات منطبق با برنامه های سلامت
- ▶ تاکید ویژه بر مهارت آموزی پزشکان و نیز کاردانان/کارشناسان بهداشتی (شامل: بهداشت عمومی، بهداشت خانواده و مبارزه با بیماری‌ها، پرستار و ماما) به منظور تبدیل آنان به کاردان/کارشناس چندپیشه به عنوان "مراقب سلامت"

گروه هدف در برنامه آموزش

- ▶ تمام اعضای تیم سلامت
 - ▶ آموزش دهندگان اعضای تیم سلامت
 - ▶ کارشناسان و مدیران ستادی
- ▶ تبصره: چنانچه فهرست اعضای تیم سلامت در طول زمان تغییر کند یا افرادی از آنها در این دستورعمل نام برده نشده باشند، آنها نیز مشمول الزام برای آموزشند.

تفویض اختیار و حیطة مسوولیت‌ها در آموزش:

توسعه شبکه و واحدهای تخصصی تحت پوشش آن در سطح شهرستان مکلف بر انجام وظایف مدیریت آموزش هستند.

فهرست حداقل گروه‌های هدف و حداقل موضوعات و زمان مورد نیاز برای آموزش هر کدام از عناوین تعیین گردیده است.

انجام آموزش‌های تکمیلی برای برنامه‌های تازه ادغام یافته یا برنامه‌هایی که محتوای آن تغییر کرده و نیاز به ترمیم آموزش دارند با پیش‌بینی زمان اضافه در یک مقطع زمانی و با نظارت هماهنگ کنندگان و مدیران آموزشی مقدور است. ضمناً هر شهرستان می‌تواند برای نیازهای منطقه‌ای خود اقدام به اضافه کردن مباحث و زمان آموزش نماید.

مدیران و هماهنگ کنندگان و مجریان آموزش

- ▶ توسعه شبکه و واحدهای زیر مجموعه آن، کار مدیریت و هماهنگی امور آموزشی را برعهده دارند.
- ▶ گروه های تخصصی معاونت بهداشتی تهیه بسته های آموزشی با کیفیت مناسب و تبیین روش ها و شیوه آموزش براساس اهداف آموزشی بر عهده دارند.

هماهنگی و مدیریت امور آموزشی

منظور از هماهنگی و مدیریت امور آموزشی:

1. نظارت بر اجرای آموزش
2. هماهنگی و اطمینان از ثبت نام مشمولین
3. تنظیم جداول زمانی آموزش
4. طراحی طرح تدریس سالانه
5. نظارت بر ارزشیابی فراگیران
6. پیگیری صدور گواهی
7. اطمینان از انجام آزمون‌های استاندارد
8. هدایت ارزشیابی برنامه آموزشی
9. و سایر اقداماتی است که تضمین می‌نماید مجریان آموزش به نحو درست و موثری آموزش‌ها را جاری می‌کنند و این آموزش‌ها منجر به ارتقای عملکرد فراگیران می‌شوند.

مسئولیت حسن اجرای این امور بر عهده گروه گسترش شبکه و مدیران آموزش بهورزی است.

اجرای آموزش

- ▶ منظور از اجرای آموزش، تدریس محتوا به وسیله افراد فنی است.
- ▶ این افراد شامل کارشناسان فنی گروه‌های متولی برنامه و مربیان تخصصی مراکز آموزش بهورزی و بازآموزی برنامه های سلامت هستند.
- ▶ این افراد میبایست با هماهنگی مدیران آموزشی اقدام به ارائه طرح تدریس برای کارگاه مرتبط، تبیین اهداف اختصاصی آموزشی، طراحی پیش آزمون و آزمون نهایی، ارزشیابی تئوری و عملی فراگیر، اجرای آموزش، ارزیابی عملکرد فراگیر در عرصه خدمت و سایر امور فنی مربوط به اجرای آموزش نمایند.

به منظور ایجاد تعامل مورد لزوم میان مدیران و هماهنگ کنندگان امور آموزشی با طراحان و نیز متولیان اجرایی آموزش ، مدیران و هماهنگ کنندگان امور آموزشی باید به طور مستقل و مرتب برنامه آموزش را به لحاظ پارامترهای

▶ میزان پوشش آموزش

▶ دسترسی به متون آموزشی مبتنی بر شرح وظایف و دارای کیفیت مناسب

▶ نحوه اجرای آموزش

▶ نتایج ارزشیابی ادراکی، انگیزشی، مهارت و عملکرد فراگیر

▶ هزینه اثربخشی، کارآمدی و سایر پارامترهای مورد لزوم در سطح شهرستان و دانشگاه پایش و ارزشیابی کنند و نتایج را در اختیار مسوولین دانشگاه و رده های بالاتر مدیریتی قرار دهند.

▶ اعلام رتبه کسب شده در زمینه آموزش به تفکیک شهرستان و گروه های متولی برنامه ها و انعقاد جلسات میان دست اندرکاران و ارائه راه کارهای اصلاحی رویه ارتقای آموزش و دینامیسم مورد لزوم را تضمین خواهد نمود.

رئیس مرکز بهداشت شهرستان مسوولیت تضمین حسن اجرای آموزش را بر عهده خواهد داشت. همکاران گروه گسترش، مرکز آموزش بهورزی و بازآموزی برنامه های سلامت و واحدهای فنی مرکز بهداشت شهرستان مکلف به مدیریت آموزشی و اجرای دوره های آموزشی براساس قواعد فوق هستند.

مراحل آموزش

آموزش حضوری

▶ مرحله اول:

قبل از شروع به کار اعضای تیم سلامت خواهد بود. حداقل مدت زمان این آموزش برای پزشکان **۳۵.۵ ساعت** پیش بینی گردیده است.

۱۳ ساعت از این آموزش مربوط به مباحث مقدماتی و پیش نیاز است. این مباحث برای آغاز به کار اعضای تیم سلامت پیش بینی گردیده اند.

۲۲.۵ ساعت از آموزش در مرحله نخست به مرور اجمالی برنامه‌های سلامت اختصاص دارد. در صورتیکه بتوان روزانه ۷ تا ۸ ساعت از آموزش را به صورت کارگاه حضوری اجرا نمایند، انجام آموزش در مرحله نخست ظرف مدت ۵ روز ممکن خواهد بود.

آموزش حضوری

▶ مرحله دوم آموزش

▶ پس از شروع به کار اعضای تیم سلامت آغاز خواهد شد. حداقل زمان آموزش در مرحله دوم برای پزشکان **۹۱.۵ ساعت** است که با احتساب اجرای روزانه ۷ تا ۸ ساعت کارگاه آموزشی حضوری ۱۲ روز کاری به طول خواهد انجامید. بر این اساس حداقل زمان پیش‌بینی شده برای آموزش حضوری سالانه، یک روز در ماه برای پزشکان خواهد بود. به عبارت دیگر انتظار می‌رود هر پزشک حداکثر تا یک سال پس از شروع به کار، کل آموزشهای مورد نیاز را دریافت کرده باشد.

▶ کل حداقل زمان آموزش برای کاردانان / کارشناسان مراقب سلامت **۹۵ ساعت** آموزش حضوری است که قبل از شروع به کار باید دوره مقدماتی **۳۵.۵ ساعت** طبق برنامه بگذرانند.

▶ مرحله دوم آموزش شامل سه سرفصل کلی است که عبارتند از :

1. مباحث مکمل و مدیریت خدمات ۲- مرور تفصیلی برنامه‌های سلامت ۳- رویکرد

به شکایات شایع و راهنماهای بالینی

توجه ۱

به منظور ایجاد فرصت مناسب برای اجرای این آموزش و پیشگیری از عدم حضور اعضای تیم سلامت در محل خدمت توصیه می شود به یکی از دو نحو زیر برای آموزش های مرحله دوم اقدام نمود:

۱- انتقال آموزش مرحله دوم به مرحله اول- به عنوان مثال آموزش پزشکان در بدو شروع خدمت ۱۲ به مدت روز

۲- اجرای آموزش یک روز در ماه و در روزهای تعطیل

تذکره: این نکته ضروری است که اجرای برنامه آموزشی نباید منجر به عدم حضور افراد در روزهای موظف کاری شود.

آموزش برای سایر اعضای تیم سلامت نظیر کارشناسان سلامت روان، تغذیه و سایر نیروها به اقتضای کاری که انجام می دهند شامل عناوین و زمان متفاوتی است که در جدول آمده است.

توجه ۲

▶ در شرایطی که نیاز به ارتقای آموزش وجود داشته باشد دوره آموزش از یک سال به ۳ تا ۶ ماه با اجرای دو روز در ماه آموزش حضوری و افزایش آموزش قبل از شروع به کار از ۵ روز به ۱۰ روز ضرورت دارد.

▶ با پیش بینی این تمهیدات میتوان مدت زمان یک دور از آموزش حداقل سرفصل ها را به ماه های ابتدای کار تقلیل داد. تا فضای زمانی به آموزش های بیشتر تخصیص یابد.

توجه ۳

▶ تفویض اختیار به شهرستانها برای تنظیم زمان آموزش صرفا به دلیل گوناگونی شرایط و امکانات است. انتظار این است که پس از آن که حجم عمده نیروی انسانی را آموزش دادند در دوره‌های بعدی که با شمار کمتری از واجدین شرایط برای آموزش مواجهند برنامه پیش بینی شده حداقل آموزش را ظرف ۳ ماه به اتمام رسانند.

▶ علاوه بر این، حوزه معاونت بهداشت اقدام به پایش و ارزشیابی عملکرد شهرستان ها و رتبه بندی آنها در زمینه فعالیت آموزشی خواهد نمود. مبنای اساسی ارزشیابی عملکرد شهرستان و رتبه بندی فعالیت آنها در وهله نخست اثربخشی آموزش در ارتقای حیطة های شناختی، انگیزشی، مهارتی و عملکرد فراگیران خواهد بود.

تضمین فراگیری آموزش، ارزشیابی فراگیران، صدور و ارائه گواهی ها برای تداوم قرارداد و خدمات

آموزش حضوری: ▶

- ▶ ضرورت دارد تمام اعضای تیم سلامت قبل از شروع خدمت، آموزشهای حضوری پیش نیاز برای ورود به عرصه خدمت را دریافت نمایند.
- ▶ دریافت گواهی مرحله اول که حکایت از پایان موفقیت آمیز دوره دارد، شرط صدور مجوز برای همکاری و انعقاد خواهد بود.
- ▶ به منظور استمرار قرارداد در فواصل ۳ ماهه از آغاز فعالیت، باید گواهی مراحل تکمیلی آموزش پرسنل برای یک چهارم از آموزش های حضوری باقیمانده ارائه شود. در صورتی که تمامی آموزش ها در بدو شروع خدمات انجام شده باشد گواهی لازم برای آن موعده صادر می شود. ارائه گواهی به اعضای تیم سلامت می بایست پس از انجام آزمون کتبی و در صورت نیاز بنا به صلاحدید آموزش دهندگان علاوه بر آن پس از انجام آزمون عملی صورت گیرد.
- ▶ کسب ۷۰٪ نمره قبولی در تمامی آزمون ها شرط تمدید قرارداد خواهد بود.

جدول حداقل زمان و حداقل عناوین آموزش حضوری برای اعضای تیم سلامت

عنوان آموزش	کارخان یا کارشناس مراقب سلامت	پزشک	ماما	پرستار / بهیار	کارخان / کارشناس بهداشت محیط	کارخان / کارشناس بهداشت حرفه ای	کارشناس تغذیه	کارشناس سلامت روان	دندانپزشک	مراقب سلامت دهان	کارخان / کارشناس آزمایشگاه	کارخان / کارشناس رادیولوژی	پذیرش و آمار
مباحث مقدماتی و پیش نیاز	13	13	13	13	13	13	13	13	12	12	10.5	10.5	13
مرور اجمالی برنامه های سلامت	22.5	22.5	22.5	22.5	9	9	9	1	9	9	1	1	0.5
مرحله اول آموزش	35.5	35.5	35.5	35.5	22	22	22	14	21	21	11.5	11.5	13.5
مباحث مکمل و مدیریت خدمات	23	23.5	23.5	23	21	21	22.5	21	21	21	6.5	6.5	11.5
مرور تفصیلی برنامه های سلامت	36.5	36.5	18.5	2	13	13	11	11	11	11	1	1	1
رویکرد به شکایات شایع و راهنماهای بالینی و مدیریت خدمات تشخیصی و درمانی	0	31.5	19.5	4.5	0	0	0	0	7	0	2	2	0
مرحله دوم آموزش	59.5	91.5	61.5	29.5	34	34	33.5	32	39	32	9.5	9.5	12.5
جمع کل ساعات	95	127	97	65	56	56	55.5	46	60	53	21	21	26